

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 11. märts 2021
(OR. en)

6902/21

COAFR 63
CFSP/PESC 239
COHAFA 18
COHOM 53
DEVGEN 45

MENETLUSE TULEMUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Kuupäev:	11. märts 2021
Saaja:	Delegatsioonid
Teema:	Etioopia – Nõukogu järeldused (11. märts)

Delegatsioonidele edastatakse lisas 11. märtsil 2021 kirjaliku menetluse teel heaks kiidetud nõukogu järeldused Etioopia kohta.

Nõukogu järeldused Etioopia kohta

1. Etioopia on ELi strateegiline partner Aafrika Sarves ja laiemalt kogu piirkonnas ning oluline mitmepoolne osaleja. EL hindab pikaajalist tihedat koostööd ja paljutahulist dialoogi Etioopia valitsusega.
2. EL peab tervitatavaks selle dialoogi raames toimunud visiiti, mille Soome välisminister Pekka Haavisto tegi kõrge esindaja nimel 7.–10. veebruaril 2021 Etioopiasse ja Sudaani, kus ta kohtus Etioopia, Sudaani ja Aafrika Liidu ametivõimude ning muude asjaomaste sidusrühmadega, sealhulgas kodanikuühiskonna esindajatega.
3. Etioopia siseolukord on praegu keeruline ja sellel on olulised tagajärjed laiemale piirkonnale. Etioopia jätkuv reformiprotsess ja hiljutised arengud on tekitanud ebakindlust ja toonud pinnale seda põhjustanud vastuolud. Sõjaväebaaside ründamisest lahvatanud relvastatud konflikt Tigray piirkonnas teravdab pingeid Aafrika Sarves. See on põhjustanud tõsise humanitaarkriisi. EL peab oluliseks teha järgmised järeldused, rõhutades samas veel kord oma valmisolekut minna edasi pikaajaliste suhete pinnalt.

Olukord Tigrays

4. EL on konflikti pärast jätkuvalt väga mures. Suur osa Tigray elanikkonnast, sealhulgas piirkonnasisesed põgenikud, on alates kriisi algusest põhiteenustest, sidevahenditest ja humanitaarabist ära lõigatud. Olukord on üha kriitilisem, kuna piirkonna vajadused on niigi suured ja ressursid napid, eriti maapiirkondades.

5. EL kutsub kõiki pooli tungivalt üles lõpetama viivitamata vägivald ning järgima rahvusvahelist inimõigustealast õigust, rahvusvahelist humanitaarõigust ja rahvusvahelist pagulasõigust. Tagada tuleb humanitaarabi täielik, kiire ja takistamatu kättesaadavus kõigile abivajajatele kõigis piirkondades. Ulatuslikuma humanitaartegevuse raames tuleb tagada humanitaarabi erapooletus, neutraalsus ja sõltumatus. EL kutsub üles kaitsma riigisiseseid põgenikke ja pagulasi ning tuletab meelde, et kinni tuleb pidada rahvusvahelisest välja- või tagasisaatmise lubamatuse põhimõttest.
6. Tunnustades Etioopia valitsuse tööd elanikkonna teatavate vajaduste rahuldamisel, rõhutab EL vajadust neid jõupingutusi suurendada. Vajalik on täielik koostöö ÜRO ja kõigi kohapealsete humanitaarabiorganisatsioonidega.
7. EL tervitab Etioopia valitsuse teadaannet humanitaarabiasutuste takistamatu juurdepääsu ja liikuvuse kohta, mis põhineb lihtsal teavitussüsteemil, ning kutsub üles seda viivitamata ja täielikult rakendama. Kiirendada tuleb humanitaarabi- ja sidevahendite impordi menetlusi.
8. Kiiresti ja täielikult tuleb taastada põhiteenused, sealhulgas veevarustus, kanalisatsioon, tervishoid, haridus, telekommunikatsioon ja pangandus. Tsiviilisikud, sealhulgas riigisisesed põgenikud ja pagulased, peavad saama ohutult ja vabalt liikuda. EL tunnustab edusamme seoses mõnele meediakanalile ja kodanikuühiskonna organisatsioonile võimaldatud juurdepääsuga, kuid endiselt on ülimalt oluline, et juurdepääs oleks tagatud kõigile meediakanalitele ja kodanikuühiskonna organisatsioonidele, tagatud oleks nende kaitse ja takistusteta pääs Tigray kõigisse piirkondadesse.
9. EL on endiselt väga mures arvukate kirjelduste ja teadete pärast, mis kinnitavad kahtlust, et eri osaliste poolt on võidud toime panna sõjakuritegusid ja inimsusvastaseid kuritegusid, kohtuväliseid ja massilisi hukkamisi, seksuaalset ja soolist vägivalda, sealhulgas vägistamisi, pagulaste sunniviisilist tagasisaatmist, muid inimõiguste rikkumisi ja kuritarvitusi, vara rüüstamist, taristu ja usupaikade hävitamist. See tegevus peab viivitamatult lõppema.

10. Samuti võtab EL murega teadmiseks teated sihipärase etnilise vägivalla, vaenukõne ja diskrimineerimise kohta Tigrays ja mujal Etioopias. See ohtlik käitumisviis võib viia vägivalla eskaleerumiseni kogu riigis ning õhnestada rahu ja leppimise võimalusi.
11. EL tervitab Etioopia ametivõimude võetud kohustust tuua kõik kuritegude toimepanijad kohtu ette ja võtta vastu rahvusvaheline tehniline abi uurimiste läbiviimiseks. EL jälgib tähelepanelikult selles valdkonnas tehtavaid edusamme, kuna kõiki väidetavaid inimõiguste ja rahvusvahelise humanitaarõiguse rikkumisi tuleb erapooletult uurida ja tagada süüdlaste vastutusele võtmine. EL toetab ka Etioopia inimõiguste komisjoni olulist tööd, kes esitab üksikasjalikke dokumente ja soovitusi meetmete võtmiseks, ning on valmis toetama täiendavaid riiklikke jõupingutusi. Ennekõike tervitab EL Etioopia valitsuse teadaannet luua rakkerühm seksuaalse ja soolise vägivalla uurimiseks. Sellest pingutusest aga üksi ei piisa.
12. EL julgustab laiendama Etioopia inimõiguste komisjoni kohapealset järelevalvet kogu piirkonnale. Samuti tuleks anda täielik piirkonnale juurdepääs ÜRO inimõiguste ülemvoliniku büroo töötajatele.
13. EL innustab Aafrika Liitu jätkama poliitilist koostööd Etioopia valitsusega, et vaenutegevus lõppeks, tagatud oleks humanitaarabi juurdepääs kõigile Tigray aladele ning konfliktile leitaks poliitiline lahendus.
14. EL soovib jätkata Etioopia valitsusega nendes küsimustes konstruktiivset dialoogi. EL on jätkuvalt valmis toetama kõiki meetmeid, mille eesmärk on leevendada pingeid ja aidata abivajajaid.

Seotud piirkondlikud küsimused

15. Väga murettekitav on mõju, mida Etioopia Tigray piirkonnas valitsev olukord avaldab kogu piirkonnale ning oht, et probleemid kanduvad üle juba niigi ebakindlas olukorras olevale piirkonnale. Tuleb vältida sõjategevuse edasist eskaleerumist ja pikaajalist ebastabiilsust Etioopias ja laiemas piirkonnas.

16. EL ühineb rahvusvahelise üldsuse üleskutsega Eritrea vägede viivitamatuks väljaviimiseks, kuna mitme allika väitel muudavad nad olukorra halvemaks. EL on samuti väga mures väidetavate tegude pärast, mida võib pidada Eritrea vägede poolt toime pandud sõja- ja inimsusvastasteks kuritegudeks. EL kutsub üles viima läbi põhjalikke ja sõltumatuid uurimisi ning jälgib tähelepanelikult edasisi arenguid selles valdkonnas.
17. EL on mures ka pingete suurenemise pärast Etioopia ja Sudaani vahelisel piiril ning kutsub mõlemaid pooli üles andma endast kõik selle nimel, et olukorda leevendada, taastada usaldus ning leida läbirääkimistel põhinev ja rahumeelne lahendus. EL innustab mõlemat poolt võimalikult kiiresti jätkama dialoogi ning on valmis toetama kõiki poliitilisi jõupingutusi jätkusuutliku lahenduse leidmiseks.
18. Samuti innustab EL Etioopiat, Sudaani ja Egiptust taasalustama läbirääkimisi Etioopia Suure Taassünni tammi üle, et leida püsiv ja vastastikku kasulik lahendus. EL on osalenud läbirääkimistel vaatlejana ning on jätkuvalt valmis seda protsessi toetama, kui kõik osapooled seda asjakohaseks peavad.
19. EL innustab Etioopia valitsust tõhustama koostööd Aafrika Liidu, Ida-Aafrika Arenguühenduse ja piirkondlike partneritega, et teha rahumeelseid ja kooskõlastatud otsuseid kogu piirkonna stabiilsuse säilitamiseks.

Üleminek Etioopias

20. Etioopias toimub ulatuslik demokraatiale ülemineku protsess, mille raames viiakse ellu olulisi poliitilisi ja majandusreforme. EL võtab teadmiseks üldvalimiste väljakuulutamise 5. juuniks 2021 ning peab tervitatavaks Etioopia valitsuse võetud kohustust korraldada usaldusväärsed ja läbipaistvad valimised. EL on valmis jätkama sellise protsessi toetamist ning tänab Etioopia valitsust kutse eest viia läbi valimiste vaatlemine.

21. Pühendunud partnerina kutsub EL Etioopia valitsust üles tagama kaasavad valimised, et poliitilised parteid saaksid vabalt ja võrdsetel alustel osaleda, suurendama naiste esindatust ja osalust, võimaldama rahumeelseid kogunemisi ning tagama ajakirjandusvabaduse ja ajakirjanike turvalisuse. Demokraatliku protsessi ja õigusriigi jaoks on olulised ka kinnipeetud parteide liikmete õiglased, läbipaistvad ja õigeaegsed kohtuprotsessid.
22. EL innustab jätkama jõupingutusi, et arendada välja kõikehõlmav, kaasav ja läbipaistev riiklik dialoog kõigi asjaomaste sidusrühmade, sealhulgas naiste, noorte, kodanikuühiskonna organisatsioonide, erakondade ja piirkondlike omavalitsuste vahel. Riigisisese dialoogi edasine ettevalmistamine võib olla oluline usaldust suurendav meede nii valimiste kontekstis kui ka mujal.
23. Juba mitu aastat kestnud ELi mitmekesine ja tugev toetus Etioopiale näitab ELi kindlat pühendumust ja seda, kui tähtsaks ta partnerlust peab. EL toetab praegu Etioopia üleminekut ja sooviks seda jätkata. EL püüab jätkata dialoogi 2016. aastal algatatud ELi ja Etioopia strateegilise koostöö ning Etioopia partneritega tulevikus tehtava koostöö üle peetavate arutelude raames. EL on valmis Etioopia rahvast toetama, aitama kaasa riigi jõupingutustele jätkata oluliste poliitiliste ja majandusreformide elluviimist, edendama edasist sotsiaalset ja majanduslikku arengut ning suurendama kaubandust ja kestlikke investeeringuid. EL on valmis seda partnerlust veelgi tugevdama omaluse ja ühise vastutuse alusel.
24. Aafrika Sarve piirkonda käsitleva ELi strateegilise raamistiku eelseisva läbivaatamise eesmärk on esitada ühised prioriteedid ning tugevdada poliitilist dialoogi ja ühist dialoogi kogu piirkonnaga.